

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 17 czerwca 2019 r.

Znak: WK-610/6/4/19

Pan
Adam Wójcik
Burmistrz Miasta
Pyskowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach: 4 marca 2019 r. do 10 kwietnia 2019 r., kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Pyskowice** za okres od 1 stycznia 2015 r. do 10 kwietnia 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Burmistrz Miasta Pyskowice oraz Skarbnik Miasta Pyskowice odmówili podpisania protokołu i złożyli pisemne uzasadnienie, co do przyczyn tej odmowy na piśmie w dniu 18 kwietnia 2019 r.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2018 r. postępowania w trybie przetargu nieograniczonego p.n.: „Prace inwestycyjne przebudowa mostu „Nad Kanalem Gliwickim” w ciągu ulicy Piaskowej w Pyskowicach” stwierdzono, że:*
- *zaniechano prawidłowego wezwania do uzupełnienia dokumentów najwyższej ocenionego wykonawcy, który powołał się na zasoby podmiotu trzeciego, co było niezgodne z art. 26 ust. 3 w związku z art. 22a ust. 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.). Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy, jeżeli wykonawca nie złożył oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości, zamawiający wzywa do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub do udzielania wyjaśnień w terminie przez siebie wskazanym, chyba że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.*

W myśl natomiast art. 22a ust. 6 ustawy, w przypadku powoływania się przez wykonawcę na potencjał podmiotu trzeciego, jeżeli jego zdolności techniczne lub zawodowe nie potwierdzają spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu, zamawiający żąda, aby wykonawca w terminie określonym przez zamawiającego:

** zastąpił podmiot, na którego potencjał się powołuje innym podmiotem lub podmiotami lub*

** zobowiązał się do osobistego wykonania odpowiedniej części zamówienia, jeżeli wykaze zdolności techniczne lub zawodowe.*

Wykonawca załączył do oferty oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu podmiotu trzeciego, natomiast pod tą informacją nie widniał żaden podpis. Wobec tego zamawiający wezwał wykonawcę do uzupełnienia tego oświadczenia, powołując się jedynie na art. 26 ust. 3 ww. ustawy. W treści tego wezwania nie wskazano dyspozycji wynikającej z art. 22a ust. 6 stawy.

W konsekwencji zamawiający odrzucił ofertę ww. wykonawcy, gdyż ten nie odpowiedział na wezwanie.

➤ *zaniechano zwrócenia się do wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, do złożenia wyjaśnień dotyczących wymaganego w ramach warunku udziału w postępowaniu doświadczenia, pomimo faktu, że złożone przez wykonawcę w postaci „wykazu robót budowlanych” oświadczenie nie potwierdzało, że wykonawca warunek ten spełnia. Powyższe było niezgodne z art. 26 ust. 3 i ust. 4 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do których, jeżeli wykonawca złożył oświadczenia lub dokumenty dotyczące spełniania warunków udziału w postępowaniu, które budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości, zamawiający wzywa do przedłożenia dokumentów lub oświadczeń potwierdzających warunki udziału w postępowaniu. Zamawiający wzywa także, w wyznaczonym przez siebie terminie, do złożenia wyjaśnień dotyczących tychże oświadczeń lub dokumentów.*

Zamawiający, na potwierdzenie warunku udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej wymagał, by wykonawcy wykazali wykonanie: jednej roboty budowlanej polegającej na budowie, rozbudowie, remoncie, modernizacji lub przebudowie obiektu mostowego o wartości minimum 2 mln zł brutto oraz jednej roboty budowlanej, w zakresie której wykonywane były prace na obiekcie mostowym z zastosowaniem sprzętu pływającego na kwotę o wartości minimum 250 tys. zł brutto. Zgodnie z pouczeniem, zawartym przez zamawiającego w druku „Wykaz robót budowlanych” (załącznik nr 11 do s.i.w.z.), w przypadku gdy zadanie obejmowało szerszy zakres, niż określony do spełnienia warunku udziału w postępowaniu, należy wskazać wartość robót niezbędnych do spełniania warunku udziału w postępowaniu.

Natomiast z przedłożonego przez wykonawcę „wykazu robót budowlanych” wraz z referencjami wynikało, że przedmiotem robót, na które powoływał się wykonawca, były oprócz budowy, rozbudowy, remontu, itd. obiektu mostowego o wartości minimum 2 mln zł (pierwsza z wymaganych robót) a także prac na obiekcie mostowym z zastosowaniem sprzętu pływającego na kwotę o wartości minimum 250 tys. zł brutto (druga z wymaganych robót), inne roboty budowlane wykonywane w ramach jednej inwestycji, jak rozbiórka, wykonanie drogi tymczasowej, tymczasowego mostu czy inny robót drogowych.

Ze złożonych wyjaśnień pracownika Urzędu Miejskiego w Pyskowicach wynika, że komisja przetargowa uznała wartość wykazanych robót jako wartość zakresu prac, szeregu czynności w celu uzyskania odpowiedniego rezultatu czyli przebudowanego mostu a wszystkie prace, które zostały w ramach przebudowy przewidziane były bezpośrednio

niezbędne do ukończenia prac i oddania mostu drogowego do użytkowania. Ponieważ przebudowa mostu była de facto odbudową obiektu mostowego, niezbędnym było wykonanie w ramach robót przygotowawczych jego rozbiórki oraz wybudowanie drogi i mostu tymczasowego w celu poprowadzenia ruchu kołowego na czas prowadzenia robót, przebudowa drogi krajowej wynikające z odbudowy mostu a także odwodnienie.

Jak jednak wynika z treści warunku postawionego przez zamawiającego, wymóg odpowiedniej wartości robót budowlanych dotyczył obiektu mostu, tj. konkretnej budowli. Zamawiający formułując warunek nie wymagał wykazania wartości całego procesu budowlanego, w ramach którego dokonano budowy (przebudowy itd.) mostu, w tym robót, które wystąpić mogą, jak chociażby organizacja transportu kołowego, budowa dróg tymczasowych czy innych urządzeń towarzyszących, ale które wystąpić nie muszą, chociażby w przypadku budowy nowego mostu nie ma potrzeby wyłączenia go z ruchu i organizowania objazdów czy dróg tymczasowych.

Zamawiający nie może po otwarciu ofert odstępować od swoich wymagań, gdyż powinien ich bezwzględnie przestrzegać. Zmiana warunków udziału w postępowaniu na etapie badania i oceny ofert jest niedopuszczalna, ponieważ prowadziłaby wprost do naruszenia zasady uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, przejrzystości.

Skoro zatem, zamawiający wymagał wykazania roboty budowlanej polegającej na budowie, rozbudowie, remoncie, modernizacji lub przebudowie obiektu mostowego o wartości minimum 2 mln zł brutto, tj. roboty polegającej na wykonywaniu obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego, jego remont czy modernizację, nie może twierdzić jednocześnie, że w zakresie tego pojęcia wchodzi budowa dróg tymczasowych, przebudowa dróg dojazdowych do mostu czy budowa innych mostów tymczasowych w celu zapewnienia zastępczego ruchu kołowego. Prace te są bowiem wykonywane poza obiektem budowlanym – budowlą, jaką jest most. Niewątpliwie nie jest mostem droga dojazdowa do tegoż i to pomimo faktu, że finalnie służy użytkownikom mostu, nie jest również mostem droga tymczasowa zbudowana dla potrzeb ruchu kołowego, który po wykonaniu robót budowlanych zostanie na most przywrócony.

Zadania w zakresie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonywali członkowie komisji przetargowej powołani zarządzeniem Nr RZ.0050.129.2018 z dnia 28 maja 2018 r.

Czynności w postępowaniu wykonywał Kierownik Zamawiającego – p. Adam Wójcik – Zastępca Burmistrza Miasta a także p. Edward Piotrowski – Sekretarz Miasta Pyskowice, zgodnie z upoważnieniem udzielonym przez Kierownika Zamawiającego.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Pyskowicach w zakresie wzywania wykonawców do uzupełnienia lub poprawienia oświadczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania bądź do złożenia wyjaśnień dotyczących tychże oświadczeń lub dokumentów, w przypadku gdy oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wątpliwości stosownie do art. 22a ust. 1, art. 26 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869).

W zakresie księgowości:

- *W okresie od grudnia 2015 r. do czerwca 2017 r. przechowywano środki z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy na nieoprocentowanym rachunku bankowym oraz dokonano jego zwrotu bez należnych wykonawcy odsetek, czym naruszono art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu, jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.*

Powyższe dotyczyło zabezpieczenia należytego wykonania umowy GK.272.039.2015 wniesionego przez wykonawcę w kwocie 5.000,00 zł. W dniu 6 czerwca 2017 r. zwrócono wniesione zabezpieczenie należytego wykonania umowy przez wykonawcę w kwocie 5.000,00 zł bez odsetek.

W powyższym okresie były prowadzone w banku dwa rachunki bankowe „sumy depozytowe” powiązane w ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Pyskowicach z kontem 139 – „Inne rachunki bankowe”, w tym jeden rachunek bankowy nieoprocentowany, drugi z przypisywanymi przez bank odsetkami od gromadzonych na nim środków w wysokości 0,10%, a od marca 2018 r. po zmianie banku według stopy procentowej 0,94%.

Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami Skarbnika Miasta, dnia 22 grudnia 2015 r. na rachunek bankowy „dochody” wpłynęła kwota 5.000,00 zł, która następnie zgodnie z dyspozycją Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w dniu 28 grudnia 2015 r., została przekazana na nieoprocentowany rachunek „depozytów”.

Pisma informujące o wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez wykonawcę przygotowywali pracownicy Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej w systemie komputerowym FK w zakresie rachunku bankowego „depozyty” należały do pracowników Wydziału Finansowo-Budżetowego, obecnie Wydziału Księgowości i Budżetu. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Dorota Zięba – Skarbnik Miasta Pyskowice.

Wniosek nr 2

Przechowywać środki z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesione przez wykonawców na oprocentowanym rachunku bankowym, stosownie do art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

- *W latach od 2015 r. do I kwartału 2019 r. zaniechano ujęcia w ewidencji pozabilansowej Urzędu Miejskiego w Pyskowicach opłat z tytułu wydawanych zezwoleń na wycinkę drzew z odroczonym terminem uiszczenia na okres trzech lat od dnia wydania zezwolenia. W myśl art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 24 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), należności (aktywa) to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnej określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 28 ww. ustawy, przez zobowiązania warunkowe rozumie się obowiązki wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistniałych*

określonych zdarzeń. Natomiast według art. 8 ww. ustawy, określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności, o której mowa w art. 7 tej ustawy.

W obowiązujących uregulowaniach dotyczących polityki rachunkowości wprowadzonych zarządzeniem Nr RZ0152-Fn/30/10 Burmistrza Miasta Pyskowice z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki rachunkowości) dla Urzędu Miejskiego w Pyskowicach wraz ze zmianami, nie było konta pozabilansowego dotyczącego „należności i zobowiązań warunkowych” dla opłat z tytułu wydawanych zezwoleń na wycinkę drzew z odroczonym terminem uiszczenia.

Powyższe opłaty wynikały po stronie należności warunkowych ze 195 decyzji administracyjnych zezwalających na usunięcie drzew lub krzewów wydanych w Urzędzie Miejskim w Pyskowicach, w których naliczono opłatę na łączną kwotę 418.187,72 zł oraz po stronie zobowiązań warunkowych z 7 decyzji administracyjnych zezwalających na usunięcie drzew lub krzewów z terenów stanowiących własność gminy wydanych przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach, w których naliczono opłatę na łączną kwotę 100.606,78 zł.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości był brak przekazania informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników jednostki, decyzje zezwalające na usunięcie drzew lub krzewów zawierające naliczenie ewentualnej opłaty do uiszczenia jako należność Gminy Pyskowice lub jako zobowiązanie Gminy Pyskowice są przekazywane do Wydziału Księgowości i Budżetu dopiero w momencie stwierdzenia, że opłata ma zostać uiszczona w wyniku braku wykonania nasadzeń zastępczych.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację opisującą przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości, w tym w szczególności sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych poprzez ustalenie zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikowania zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych.

Wniosek nr 3

Zapewnić prowadzenie prawidłowej ewidencji należności i zobowiązań warunkowych poprzez ujęcie w planie kont jednostki Urzędu Miejskiego w Pyskowicach konta pozabilansowego, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 28 w związku z art. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351), mając na uwadze art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a oraz art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

W zakresie podatku od nieruchomości:

- W okresie od stycznia 2011 r. do września 2018 r. zaniechano podjęcia czynności w celu opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym wobec podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego (przedsiębiorcy, obecnie karta kontowa nr 0/876), skutkiem czego w latach 2011 - 2017 nie zostały wydane decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego. Decyzje takie wydano dopiero w październiku 2018 r. za lata 2013 - 2018 natomiast za lata 2011 - 2012 zobowiązanie podatkowe nie powstało w związku z przedawnieniem prawa do wydania decyzji podatkowej.

Naruszono tym art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) oraz art. 1 pkt 1, art. 2 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r., Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) w związku z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r., Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają następujące nieruchomości lub obiekty budowlane: grunty; budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają, w brzmieniu od 1 stycznia 2016 r. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Natomiast, opodatkowaniu podatkiem rolnym, w brzmieniu od 1 stycznia 2016 r. ustawy o podatku rolnym, podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

Ostatnia decyzja podatkowa dla ww. podatnika została wydana dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego za 2010 r. na łączną kwotę 2.143,35 zł.

Burmistrz Miasta Pyskowice działając na podstawie art. 165 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), wszczął postępowanie podatkowe z urzędu w sprawie ustalenia podatnikowi wysokości łącznego zobowiązania pieniężnego w podatku od nieruchomości oraz podatku rolnym: na rok 2018 postanowieniem z dnia 2 października 2018 r., za lata 2013 - 2017 pięcioma odrębnymi postanowieniami z dnia 23 października 2018 r.

W wyniku powyższego podatnik złożył w dniu 7 listopada 2018 r. oświadczenie wyjaśniające: powierzchnie budynku, grunty zajęte pod działalność gospodarczą, grunty nie zajęte pod działalność gospodarczą oraz grunty rolne nie zajęte pod działalność gospodarczą, wartość budowli.

Następnie organ podatkowy wystawił następujące decyzje wymiarowe łącznego zobowiązania pieniężnego:

- za rok 2013 z dnia 19 listopada 2018 r. w kwocie 20.307,00 zł,
- za rok 2014 z dnia 19 listopada 2018 r. w kwocie 20.494,00 zł,
- za rok 2015 z dnia 24 grudnia 2018 r. w kwocie 20.591,00 zł,
- za rok 2016 z dnia 24 grudnia 2018 r. w kwocie 20.972,00 zł,
- za rok 2017 z dnia 24 grudnia 2018 r. w kwocie 20.810,00 zł,
- za rok 2018 z dnia 3 grudnia 2018 r. w kwocie 21.217,00 zł.

Na dzień 27 marca 2019 r. nie uregulowano należności podatkowych wynikających z ww. decyzji wymiarowych za rok 2017 i 2016 w łącznej kwocie 41.782,00 zł.

W wyniku powyższego, dopuszczono do uszczuplenia dochodów podatkowych Miasta Pyskowice za lata 2011 - 2012 wskutek przedawnienia należnych jej dochodów, według wyliczeń organu podatkowego w łącznej kwocie 4.690,00 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Podatków Lokalnych, przyczyną nie wystawiania na bieżąco po 2010 r. decyzji wymiarowych w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego dla podatnika, była dokonana w 2010 r. zmiana systemu informatycznego w zakresie wymiaru i księgowości podatków lokalnych. W wyniku dokonanej konwersji danych informacje dotyczące przedmiotów opodatkowania zapisane

dla tej konkretnej nieruchomości nie zostały przeniesione do nowego systemu podatkowo-księgowego. W związku z zaistniałym błędem technicznym nie zostały wygenerowane decyzje podatkowe w trybie art. 165 § 5 pkt 1 Ordynacji podatkowej. W wyniku czynności sprawdzających po ujawnieniu przedmiotowego faktu, niezwłocznie wszczęto postępowania podatkowe zakończone wydaniem decyzji w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego dla wskazanej nieruchomości.

Zadania związane z ustalaniem wysokości zobowiązań podatkowych od osób fizycznych w podatku od nieruchomości, w podatku rolnym, wszczynaniem postępowań podatkowych z urzędu, wydawaniem decyzji podatkowych w poszczególnych sprawach, dokonywaniem czynności kontrolnych składanych przez podatników informacji podatkowych w ramach czynności sprawdzających należały do pracownika Wydziału Finansowo – Budżetowego, a następnie Wydziału Podatków Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków Lokalnych w zakresie bieżącego wszczynania postępowań podatkowych, dokonywania czynności sprawdzających, ustalania wysokości zobowiązań podatkowych, wydawania decyzji, w celu niedopuszczania do przedawnienia dochodów podatkowych Miasta Pyskowice, stosownie do art. 21 §1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900), art. 1 pkt 1, art. 2 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.) oraz art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1892 z późn. zm.) w związku z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r., poz. 725), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

- *Do dnia kontroli zaniechano przeprowadzenia czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazywanych przez podatnika podatku od nieruchomości danych o posiadanych nieruchomościach celem prawidłowego ich opodatkowania oraz nie wezwano podatnika do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia złożonej informacji. Naruszono tym art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.).*

Zgodnie z przywołaną podstawą prawną, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Powyższe dotyczyło podatnika o nr karty kontowej 1/172 (osoba fizyczna), który w złożonej informacji w sprawie podatku od nieruchomości (IN-1) wraz z danymi o nieruchomościach (ZN-1/A) na rok 2007 deklarował 100 m² powierzchni budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jednocześnie podatnik nie wypełnił w informacji pozycji dotyczącej powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem

działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków oraz nie deklarował do opodatkowania budowli.

Na terenie części nieruchomości ww. podatnika prowadzona jest działalność gospodarcza – lokal gastronomiczny, co wynikało z dokumentacji znajdującej się w aktach związanych z wydawaniem zezwolenia na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Ponadto, ze zdjęć zamieszczonych na ogólnodostępnych stronach internetowych wynikało, że na terenie nieruchomości ww. podatnika zlokalizowano także parking.

W decyzjach w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego na lata 2016 - 2019 wystawionych ww. podatnikowi, przedmiotem opodatkowania nie objęto gruntów z prowadzeniem działalności gospodarczej. W decyzjach tych ustalono wymiar podatku od nieruchomości dla budynków mieszkalnych lub ich części, dla budynków zajętych na działalność gospodarczą, grunty pozostałe oraz podatku rolnego dla gruntów własnych ornych kl. IVa, kl. IVb, kl. V, łąk i pastwisk własnych kl. III.

Organ podatkowy nie wzywał podatnika do złożenia wyjaśnień w zakresie prawidłowości opodatkowania ww. nieruchomości, pomimo że w dokumentacji przysługującej zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, do wniosku przedsiębiorcy dołączony był wydruk z Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej RP, gdzie pod adresem ww. nieruchomości zarejestrowano prowadzenie lokalu gastronomicznego oraz była zgoda właściciela ww. nieruchomości na prowadzenie sprzedaży alkoholu.

W myśl art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych. Zgodnie ze zmianą przywołanego wyżej art. 1a ust. 1 pkt 3, obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.: budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, za wyjątkiem budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.), lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego na podstawie której trwale wyłączono budowlę lub ich części z użytkowania.

W myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Stosownie do wymogów art. 2 ust. 1 ww. ustawy, podatkiem od nieruchomości podlegają m.in.: grunty, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W myśl art. 122 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym. Natomiast zgodnie z art. 281 § 1 ww. ustawy, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzać kontrolę podatkową u podatników oraz zgodnie z art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego, w tym

również czy podatnik właściwie określa obowiązek podatkowy, przyjmuje prawidłową podstawę opodatkowania.

Zadania związane z ustalaniem wysokości zobowiązań podatkowych od osób fizycznych, wszczynaniem postępowań podatkowych z urzędu, wydawaniem decyzji podatkowych w poszczególnych sprawach, dokonywaniem czynności kontrolnych składanych przez podatników informacji podatkowych w ramach czynności sprawdzających należały do pracownika Wydziału Finansowo – Budżetowego, a następnie Wydziału Podatków Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału.

Wniosek nr 5

Wszczęć postępowanie podatkowe wobec podatnika podatku od nieruchomości o karcie kontowej nr 1/172 w trybie art. 165 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900), celem ustalenia zobowiązania w podatku od nieruchomości w prawidłowej wysokości.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków Lokalnych w zakresie dokonywania czynności sprawdzających informacje w sprawie podatku od nieruchomości przedkładanych przez podatników, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900) w związku z wymogami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej